

I Zasady oceniania i sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

1. Ocenianie ma charakter systematyczny i wieloaspektowy.
2. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności: odpowiedzi ustne (obejmujące zakres trzech ostatnich zagadnień), prace pisemne, prace klasowe / sprawdziany (zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmujące większą niż trzy zagadnienia partię materiału i trwające ponad pół godziny), testy sprawdzające (wiadomości i umiejętności), kartkówki (pisemna forma sprawdzająca znajomość trzech ostatnich zagadnień bez obowiązku wcześniejszego zapowiadania), samodzielnie opracowany materiał (np. referat, elementy wykładu, prezentacja multimedialna, projekt, itp.), aktywność na lekcji i inne (np. udział w konkursach).
3. Ocena jest jawna i (na prośbę ucznia lub rodzica) szczegółowo uzasadniona.
4. Szczegółowe zasady obowiązujące przy zastosowaniu ustalonych form sprawdzania wiedzy i umiejętności oraz tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej określa Statut Szkoły.

II Ogólne założenia edukacyjne i cele programowe:

1. Znajomość różnorodności biologicznej i podstawowych procesów biologicznych.
2. Planowanie i przeprowadzanie obserwacji oraz doświadczeń; wnioskowanie w oparciu o ich wyniki.
3. Postępowanie się informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych.
4. Rozumowanie i zastosowanie zdobytej wiedzy do rozwiązywania problemów biologicznych.
5. Znajomość uwarunkowań zdrowia człowieka.
6. Postawa wobec przyrody i środowiska.

III. Wymagania edukacyjne:

1. Biologia nauka o życiu. Budowa i czynności życiowe organizmów.

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- wyjaśnia, czym zajmuje się biologia,
- wskazuje komórkę jako podstawową jednostkę organizacji życia,
- wymienia elementy budowy komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej i grzybowej,
- dokonuje obserwacji mikroskopowych komórek,
- wskazuje proces fotosyntezy jako sposób odżywiania oraz podaje istotę tego procesu,
- określa czym jest oddychanie oraz podaje istotę tego procesu,

- wymienia sposoby oddychania organizmów,
- wymienia czynności życiowe organizmów.

Ocena dostateczna:

wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

Uczeń:

- wymienia poziomy organizacji żywej materii,
- na podstawie tablic rozpoznaje i nazywa organella komórkowe oraz podaje ich podstawowe funkcje,
- podaje warunki przebiegu fotosyntezy, rozróżnia substraty i produkty,
- podaje warunki przebiegu oddychania tlenowego i fermentacji, rozróżnia substraty i produkty,
- podaje przykłady organizmów oddychających tlenowo i beztlenowo,
- przedstawia czynności życiowe organizmów.

Ocena dobra:

wymagania na ocenę dostateczną oraz:

Uczeń:

- przedstawia hierarchiczną organizację budowy organizmów,
- odróżnia pod mikroskopem organella komórkowe, przedstawia ich funkcje, rysuje obraz obiektu spod mikroskopu,
- omawia przebieg i wyjaśnia znaczenie fotosyntezy,
- przedstawia oddychanie tlenowe i fermentację jako sposoby uwalniania energii potrzebnej do życia (substraty, produkty i warunki przebiegu procesów).

Ocena bardzo dobra:

wymagania na ocenę dobrą oraz:

Uczeń:

- wyjaśnia rolę wody i soli mineralnych,
- wskazuje cechy umożliwiające rozróżnienie komórek istot żywych,
- na podstawie instrukcji przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy,
- planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące, że drożdże podczas fermentacji wydzielają dwutlenek węgla.

Ocena celująca:

wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

Uczeń:

- wykazuje związek budowy komórki z pełnioną funkcją,
- planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wybranych czynników na intensywność fotosyntezy.

2. Różnorodność życia (wirusy, bakterie, protisty i grzyby; tkanki i organy roślinne; różnorodność roślin):

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- wymienia 5 królestw istot żywych,
- przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywołanych przez wirusy (grypa, ospa, różyczka, świnka, odra, AIDS),
- wymienia miejsce występowania bakterii, formy morfologiczne, podaje przykładowe choroby wywołane bakteriami,
- rozpoznaje i nazywa przedstawicieli mchów i paprotników, podaje nazwy ich organów,
- rozpoznaje przedstawicieli rodzimych drzew nagonasiennych,
- rozróżnia formy morfologiczne roślin okrytonasiennych (rośliny zielne, krzewinki, krzewy, drzewa),
- na podstawie obserwacji rośliny okrytonasiennej rozpoznaje jej organy i określa ich funkcję,
- wymienia główne typy rozmnażania roślin okrytonasiennych,
- rozpoznaje 3 gatunki drzew liściastych,
- przedstawia środowiska życia grzybów,
- przeprowadza obserwacje mikroskopowe i makroskopowe.

Ocena dostateczna:

wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

Uczeń:

- przedstawia charakterystyczne cechy organizmów pozwalające przyporządkować je do poszczególnych królestw,
- określa wirusy jako bezkomórkowe formy życia,
- omawia wybrane czynności życiowe oraz ocenia znaczenie bakterii w przyrodzie i dla człowieka,
- identyfikuje mchy i paprotniki spośród innych organizmów,
- omawia budowę rośliny nagonasiennej na przykładzie sosny,
- rozróżnia elementy budowy kwiatu,
- wymienia sposoby rozmnażania wegetatywnego,
- rozpoznaje 5 gatunków drzew liściastych,
- wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do grzybów,
- określa problem badawczy, formułuje wnioski.

Ocena dobra:

wymagania na ocenę dostateczną oraz:

Uczeń:

- przedstawia drogi wnikania i rozprzestrzeniania wirusów,
- omawia wszystkie czynności życiowe bakterii,

- przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez bakterie (gruźlica, borelioza, tężec, salmonelloza),
- na podstawie ilustracji przedstawia cechy budowy zewnętrznej,
- wyjaśnia znaczenie paprociowych,
- omawia znaczenie roślin nagonasiennych w przyrodzie i dla człowieka,
- omawia funkcje poszczególnych elementów kwiatu w rozmnażaniu płciowym,
- wymienia sposoby zapyłania kwiatów,
- wykazuje związek budowy kwiatu ze sposobem zapyłania,
- rozpoznaje 7 gatunków drzew liściastych,
- identyfikuje nieznaną organizm na podstawie jego cech morfologicznych,
- wykazuje różnorodność budowy grzybów,
- rozróżnia próbę kontrolną i badawczą.

Ocena bardzo dobra:

wymagania na ocenę dobrą oraz:

Uczeń:

- przedstawia zasady systemu klasyfikacji biologicznej,
- wykazuje różnorodność roślin nagonasiennych,
- wykazuje zmiany zachodzące w kwiecie po zapyleniu,
- określa rolę owocni w klasyfikacji owoców,
- przedstawia sposoby rozprzestrzeniania się nasion,
- rozpoznaje 10 gatunków drzew liściastych,
- przedstawia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie i dla człowieka,
- przedstawia czynności życiowe grzybów (odżywianie, oddychanie),
- analizuje wyniki i formułuje wnioski.

Ocena celująca:

wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

Uczeń:

- na podstawie wyglądu szyszki określa gatunek drzewa, z którego pochodzi,
- planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wybranego czynnika środowiska (temperatura, dostęp światła lub wody) na proces kiełkowania nasion,
- analizuje znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka wskazując ich pozytywne i negatywne działanie,
- planuje, przeprowadza i dokumentuje obserwacje i doświadczenia.

IV. Uczeń jest zobowiązany być przygotowanym do każdej lekcji, sprawdzianu i kartkówki. Pojedyncza nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do zajęć, ma obowiązek uzupełnienia braków.